

Державний заклад
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

НЕРУБАЙСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ЛЦЕЙ № 1 НЕРУБАЙСЬКОЇ
СІЛЬСЬКОЇ РАДИ ОДЕСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

МОДЕРНІЗАЦІЯ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Збірник наукових праць

Одеса - 2023

УДК 371

ББК 74

Рекомендовано Вченою Радою

Державного закладу

«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К.Д. Ушинського»

Протокол № 8 від 23 лютого 2023 р.

Рецензенти:

Доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» Ірина Анатоліївна Княжева

Кандидат педагогічних наук, доцентка, професорка кафедри мовної підготовки Одеського державного університету внутрішніх справ Євгенія Василівна Тягнирядно

Модернізація освітнього процесу в сучасних закладах освіти : збірник наукових праць / редкол. О.Я.Чебикін та ін. Одеса: Університет Ушинського, 2023. 264 с.

© Кафедра педагогіки

Університету Ушинського, 2023

©Нерубайський академічний ліцей № 1 Нерубайської сільської ради,
Одеського району Одеської області, 2023

закладі. Ін-т інформ. технологій і засобів навчання АПН України, Ун-т менеджменту освіти АПН України. 2018. №2(6). 35 с.

2.Інноваційні технології навчання: методичні рекомендації / Укладачі С.Л.Усик, Л.М. Богданович. Львів. Навчально-методичний центр цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Волинської області, 2019. 22 с.

3.Химинець В.В. Інноваційна освітня діяльність. Ужгород: Інформаційно-видавничий центр ЗППО, 2017. 56 с.

4.Білецька С. Дитиноцентрична педагогіка. Теорія і практика західних країн : навч. посібник. Харків: Факт, 2008.260 с.

РОБОТА З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВОЄННИЙ ЧАС

С.І. Шаповалова,

асистент вчителя початкових класів

Нерубайського академічного ліцею № 1

Нерубайської сільської ради

Одеського району Одеської області

Інклюзивне навчання – це комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітям з особливими освітніми потребами шляхом урахування їх індивідуальних особливостей [1].

При всій доцільності впровадження **інклюзивної освіти**, учасникам освітнього процесу слід бути готовими до труднощів різного характеру (моральних та матеріальних), які доведеться долати. [2].

Труднощі морального аспекту полягають у неоднаковому рівні усвідомлення та різному сприйнятті поняття «людина з особливими потребами» членами нашого суспільства. Навіть батьками та родиною така дитина сприймається неоднозначно: для одних вона ізгой і змушена перебувати в ізоляції від суспільства, задовольняючись спілкуванням в оточенні найближчих, які часто оцінюють її потреби неоднозначно; інші сім'ї, навпаки, намагаються якнайбільше соціалізувати з раннього віку дитину, щоб виробити імунітет до

випробувань у дорослому віці; треті приречено «змиряються» з подібним станом справ і навіть не намагаються щось змінити у власному житті.

Те ж саме зустрічаємо й в соціальному середовищі. Тож, якщо така дитина має з'явитися у закладі, то її перебування у соціумі слід виважено підготувати. А для цього **організаторам інклюзивного навчання** потрібно мати переконливі аргументи на **користь інклюзивної освіти**, щоб переконати і саму дитину, і її батьків, і батьків її однокласників у доцільності запровадження такої форми навчання [1].

Ми у дослідженні хочемо звернути увагу на роботу з дітьми з особливими освітніми потребами під час дистанційного навчання у воєнний час. Адже, під час військових конфліктів однією з найуразливіших та беззахисних категорій цивільного населення є діти та підлітки. На їхніх очах відбуваються страшні події, більшість з дітей перебуває у стресі.

Діти з особливими освітніми потребами є особливо вразливими до цих страшних подій: вони занадто тривожні; не розуміють нове переміщення у безпечне місце (бомбосховище); виявляють істерики під час сирен повітряної тривоги; відчувають постійний страх, розгубленість, тривогу та мають інші негативні психічні прояви.

Слід пам'ятати, що діти з особливими освітніми потребами мають обмежені можливості пізнавальної діяльності, не можуть швидко та правильно реагувати та обробляти інформацію з навколишнього середовища. Ми зазначаємо, що важливо застосовувати необхідну підтримку та допомогу таким дітям під час війни, враховуючи максимально їхні інтелектуальні можливості з метою мінімізувати у них наслідки психологічної травми.

Так, працюючи з такими дітьми, наразі використовуємо різні форми навчання (очну, дистанційну, змішану). Також допомагаємо консультаціями та порадами батькам дітей з особливими освітніми потребами, які потребують підтримки та допомоги фахівців.

На підтримку та екстрену допомогу дітям з ООП розробляємо пам'ятки рекомендаційного характеру, які містять певний алгоритм дій при стресі чи

інших нервово-психічних розладах у дітей з особливими освітніми потребами. Пам'ятки містять певні алгоритми, як діяти в тій чи іншій ситуації та надати допомогу, яку потребують діти та підлітки.

Для таких учнів особливо важлива стабільність. Тому ми хочемо у дослідженні надати методичні рекомендації для педагогів, які допоможуть їм у роботі з дітьми під час війни (у тому числі з учнями з особливими освітніми потребами).

1. Старі ритуали. Якщо можливо, відновіть звичні для дитини елементи освітнього процесу. Це може бути вітання з учителем уранці, руханка між уроками, повернення «довоєнного» розкладу тижня. Такий ритуал додає стабільності та створює опору під час навчання для всіх школярів, не лише для дітей з особливими освітніми потребами.

2. Нові ритуали. Новим ритуалом може бути особливе вітання на початку дня чи прощання після завершення занять. Якщо уроки відбуваються офлайн, найкраще підійде фізичний контакт – давати «п'ять» учителю або сусіду по парті тощо.

Водночас не забувайте, що ця активність має бути позитивною для учня. Так, якщо більшість дітей люблять давати «п'ять», то з обіймами краще бути обережними.

Якщо заняття відбуваються онлайн, запропонуйте зробити «сенсорну зарядку», коли кожен учень розповідає, що зараз бачить, чує, відчуває на запах, смак чи дотик. Така вправа знижує тривожність. Або ж запропонуйте учням по черзі назвати, наприклад, по одному предмету жовтого кольору, які є навколо них; чи по одному звуку, який вони заразчують тощо.

3. Зарядка. Перед тим, як переходити до нового уроку чи заняття, приділіть увагу тілу. Для цього підійдуть:

- дихальні вправи (5 глибоких вдихів / видихів або дихання «по квадрату»: «малюючи» поглядом квадрат, на його вертикальних уявних гранях робимо вдих / видих, а на горизонтальних – паузи; виходить: вдих – пауза – видих – пауза);

- розтягування або легка фізична активність (тягнемося вгору стоячи, як дерево, і з видихом нахилиємося вниз; стоячи, плескаємо праву руку лівою і, навпаки, тупочемо двома ногами тощо).

Такі вправи привертають увагу до тіла, відволікають від тривожних думок, роздратування.

4. Емоції. Дозвольте дітям розповісти про їхні страхи, занепокоєння, але водночас не змушуйте їх це робити. Усі ми зараз відчуваємо багато розпачу, безсилля, люті, печалі, тож дуже важливо не забороняти дітям висловлювати такі емоції, плакати чи дратуватися.

Запитайте на початку дня: «Як минув вечір? А ніч? Чи гарно спали?». Запропонуйте дітям соціально прийнятний спосіб виразити свої емоції: кусатися не можна, а от чимдуж відгамселити подушку, дрібно порвати папірці або що – так! Окремо наголосіть на тому, що це – нормальні емоції, їх відчуваємо ми всі.

5. Війна та безпека. Складіть соціальну історію (прості ілюстрації з короткими підписами) про те, що нині війна, навчання в школі змінилося: як поводитися, коли лунає сирена, й чому це так важливо. Пояснить дитині, що відбувається, запропонуйте послідовний, зрозумілий алгоритм дій у певній ситуації (повітряна тривога тощо).

Хочемо зазначити про правила поведінки дітей з ОПП під час онлайн-уроків, це використання наступних пам'яток-алгоритмів:

- Я навчаюся за розкладом.
- Я дивлюся в монітор та слухаю вчителя.
- Я відповідаю картками.
- Мені допомагають батьки.
- Якщо я хочу перепочити, то показую картку «пауза».
- Я спілкуюся з друзями на перервах.
- Якщо я хочу запитати, то підіймаю картку «запитання».

Висновки. Онлайн-уроки забезпечують дітям з ООП контакти й спілкування з іншими дітьми. Тобто онлайн-уроки є тою соціалізацією, яка була

закладена в інклюзивне навчання. У дистанційному навчанні батьки стають нашими партнерами, стають каналом комунікації між учителем і учнем з ООП.

Література

1. Тафінцева С. Моделювання педагогічних ситуацій як засіб підготовки майбутніх учителів початкової школи до соціалізації школи. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія: Педагогіка, 2009. №5. С.137-141.

2. Колупаєва А.А., Савчук Л.О. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання. Київ, 2010. 195 с.

3. Основи інклюзивної освіти: навч-метод. посіб / За заг. ред. А.А. Колупаєвої. Київ : А.С.К., 2012. 308 с.

АКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ МЕДІАКУЛЬТУРИ УЧНІВ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Л.І. Калбанцева,

вчитель англійської мови

Нерубайського академічного ліцею № 1,

Нерубайської сільської ради,

Одеського району Одеської області

Актуальність дослідження. Сучасному освітньо-виховному процесу притаманно переважання вербальних методів навчання та виховання, недооцінка значення спілкування школярів для розв'язування провідних задач і завдань на уроках іноземної мови, відсутність цікавих для учнів форм та методів організації навчальної діяльності тощо. Тому нагальною потребою сучасної системи освіти при викладанні іноземних мов є впровадження нових форм та методів навчання й виховання, що забезпечують розвиток особистості кожного школяра.

Розв'язанню цієї проблеми сприяє впровадження інтерактивних інформаційних технологій навчання на уроках іноземної мови. Саме вони ефективніше, ніж інші педагогічні технології, сприяють інтелектуальному, соціальному й духовному розвитку школяра.